



Keuzerichting

Herijking participatiebeleid & ontwikkeling participatieverordening

Raadsinfo dinsdag 2 juni 2026



Context

Afspraak: na 3 jaar huidige participatiebeleid EVALUEREN:

- Quickscan: hoe presteert de gemeente Twenterand op het gebied van participatie / inwonerbetrokkenheid?
- Gesprekken met: Plaatselijke Belangen, ondernemers, medewerkers gemeente
- Werksessie juni 2025 met raadsleden, oninwoners (PB's)

Resultaten Evaluatie (Quickscan)

- Versnipperde werkwijze (geen éénduidig stappenplan)
- Geen eenduidige kaders en borging ambtelijk en bestuurlijk
- Hoge werkdruk bij medewerkers
- Participatie wordt 'erbij' gedaan, organisatie heeft behoefte aan professionele ondersteuning
- Verwachtingsmanagement naar inwoners en belangengroepen is te onduidelijk
- Tussentijdse) en finale terugkoppeling is beperkt

Gevolg: onvrede inwoners en belangengroepen, beperkte grip en bestuurlijke kwetsbaarheid

Het moet dus beter en dat vraagt om...

- Aanscherping huidige participatiebeleid (beleid inwonerbetrokkenheid)
- Structurele advieskracht binnen de organisatie voor bestuur, beleidsmedewerkers en projectleiders
- Borging van participatie met kaders, werkwijzen, cultuurverandering en opleiding
- Organisatie-ontwikkeling op dit gebied met nieuwe inzichten en (online) methodieken

Het moet dus beter, maar.....

Ravijnjaren vragen om scherpe keuzes:

- Structurele druk op begroting
- Terughoudendheid met nieuwe lasten

Echter:

- Huidige werkwijze kost ook capaciteit
- Inefficiëntie en herstelwerk nemen toe
- Er wordt nu regelmatig een extern bureau ingehuurd om het participatieproces te begeleiden

Het moet dus beter, én....

Wet versterking participatie is van kracht:

- Twenterand moet voor 1 januari 2027 een participatieverordening vaststellen (en dus voor de zomer scenario kiezen)

Inhoud van de verordening hangt o.a. af van:

- Keuze voor een ambitieniveau
- Mate van verplichting
- Uitvoerbaarheid in praktijk

Scenario 1 Minimale invulling

Uitsluitend voldoen aan de wettelijke verplichting

- Geen structurele inrichting
- Geen ondersteuning medewerkers

Gevolg:

- Huidige knelpunten blijven bestaan
- Verwachtingen naar inwoners, dorpsraden en gemeenteraad moeilijk te managen

Scenario 2 Beperkte versterking

Contactfunctie

- Enige verbetering toegankelijkheid
- Geen participatieondersteuning

Gevolg:

- Een contactpersoon als loketfunctie voor initiatieven, dorpsraden, belangengroepen
- Geen volledige borging
- Werkdruk blijft deels bestaan
- Participatierisico; erg persoonsafhankelijk.

Scenario 3 Integrale borging

Structurele inrichting participatie

- Duidelijke kaders en werkwijze
- Ondersteuning organisatie met advies, opleiding enz.

Gevolg:

- Meer grip en voorspelbaarheid
- Vermindering werkdruk
- Hogere tevredenheid stakeholders en inwoners
- Betere kwaliteit besluitvorming

Herijking participatiebeleid

Elk scenario vraagt om herijking:

- Actualiseren huidige beleidskaders
- Duidelijkheid over rollen (raad/college)
- Vastleggen verwachtingen richting inwoners

Waarom:

- Huidig beleid sluit niet aan op praktijk
- Nodig voor uitvoerbare verordening
- Duidelijkheid rollen: óók dorpsraden

Consequenties keuze

Keuze bepaalt:

- Ambitieniveau participatie
- Inzet middelen en capaciteit
- Verwachtingen richting inwoners

- Lagere ambitie = minder doen
- Hogere ambitie = structurele investering in goede en professionele participatie/inwonerbetrokkenheid

Verordening, uitdaagrecht en inspraak per scenario

Scenario 1

- Verordening eenvoudig en minimaal
- Minder participatiebegeleiding en mogelijkheden
- Uitdaagrecht: formeel benoemd maar zeer beperkt
- Inspraak: zoals nu, weinig verandering

Scenario 2

- Verordening eenvoudig en minimaal, basisregels participatie
- Uitdaagrecht: formeel benoemd maar zeer beperkt
- Inspraak: zoals nu, weinig verandering

Scenario 3

- Duidelijke kaders en verplichtingen
- Uitdaagrecht: actief gefaciliteerd en begeleid
- Inspraakverordening en participatieverordening worden één verordening: uniform, voorspelbaar en transparant

Afweging

- Niet kiezen is geen optie
- Wettelijke termijn vraagt om actie

Afwegingsvraag:

- Communicatie over minder participatie inzet en mogelijkheden i.v.m. ravijnjaren (scenario 1)
- Beperkt verbeteren (scenario 2)
- Of structureel goed en professioneel organiseren (scenario 3)

De keuze voor het ambitieniveau moet nu gemaakt worden, omdat deze bepalend is voor de verordening.

De implementatie daarvan kan vervolgens gefaseerd plaatsvinden.



Keuzerichting

Herijking participatiebeleid & ontwikkeling participatieverordening

Raadsinfo dinsdag 2 juni 2026